

Hoe worden bijenvolken in Nederland gehuisvest?

Om achter het antwoord op deze vraag te komen, heeft de NBV een enquête op haar site geplaatst. 320 imkers hebben gereageerd op deze enquête. Samen bieden ze 3136 bijenvolken onderdak. Met 320 imkers en 3136 bijenvolken ontstaat een redelijk betrouwbaar beeld over de huisvesting van alle bijenvolken van imkerend Nederland.

Indien we voor de leesbaarheid de uitslag omzetten naar een groep van 100 imkers, dan blijken er 72 imkers één kasttype te gebruiken en 28 imkers werken met meerdere kasttypen. De imkers hebben gemiddeld ca 10 volken onder hun beheer.

De spaarkast is veruit de populairste kast. 51,8% van alle kasten is een enkelwandige houten spaarkast, 11,5% van alle kasten is een houten dubbelwandige simplexkast.

De Segebergerkast, de spaarkast in kunststof uitvoering, wordt al meer gebruikt dan de traditionele simplexkast. 20,8% van alle kasten is een kunststof Segeberger. Die 20,8% is weer op te splitsen in 5,2% met Duitse maatvoering raampjes en 15,6% met de Nederlandse maatvoering raampjes (spaarkast/simplex formaat).

Indien we de kasten indelen naar raamformaat, dan kunnen we zeggen dat van alle kasten 75% de gewone Nederlandse maatvoering kent, waarvan Ir. J.F.A.M. Mommers de grondlegger was.

Zie ook: <http://library.wur.nl/ojs/index.php/bijenhouden/article/download/13375/12918>

Het ontwerp van de spaarkast is gebaseerd op de Amerikaanse Langstrothkast, die nog steeds wereldwijd de meest gebruikte kast is.

Van alle in Nederland gebruikte kasten neemt de internationaal veel gebruikte Dadantkast, met daarbinnen varianten als Dadant Modified - ook wel US genoemd - en Dadant Blatt een aandeel in van 9,6%. Dadant kasten hebben een groter formaat ramen, zodat volstaan kan worden met één broedkamer. Dadant Modified komt 2x vaker voor dan Dadant Blatt. De Dadantkast is in feite een "einraumbeute", waarbij het broednest niet verdeeld wordt over 2 broedkamers.

Ook deze kast is verkrijgbaar in verschillende modellen (11-raams en 12-raams) en zowel in hout als in kunststof. Van alle Dadantkasten in Nederland is ca 20% uitgevoerd in kunststof en 80% uitgevoerd in 22 mm dik hout. De Dadantkast is net als de spaarkast ook gebaseerd op de Langstrothkast en de houten Dadantkast variant heeft dezelfde buitenmaten als de Langstrothkast.

De resterende 6,1% van alle bijenwoningen bestaat uit 1,5% korven en 4,6% andere kasten. Binnen deze groep "overigen" wordt vaak (1,1% van alle Nederlandse kasten) het Miniplus-kastje genoemd. Dit kastje wordt met name voor de koninginenteelt gebruikt en is ook geschikt om volken in te overwinteren.

De overblijvende groep van 3,5% bestaat uit topbarhives (0,8%), de Nederlandse natuurbouwkast (0,6%), de Golzkast (0,4%), de Langstrothkast (0,6%), de WBC-kast (0,1%), de Warrekast (0,1%) en overigen.

In de categorie overigen worden genoemd: holle boomstammen, vitrinekasten, eigen bouw-kasten, een Zanderkast, I-beekasten en Dartingtonkasten.

Indien we kijken naar het gemiddeld aantal volken dat per kasttype gehouden wordt, dan kunnen we zeggen dat bijzondere kasten als de Golzkast, de topbarhive, de Nederlandse Natuurbouwkast, de WBC-kast en korven gebruikt worden door imkers met weinig volken.

Imkers met meer dan een gemiddeld aantal volken maken gebruik van spaar-, simplex-, Segeberger- en Dadantkasten.

Wetenschappelijk is er geen bewijs voor dat volken zich beter ontwikkelen in een bepaald kasttype. De standplaats van bijenvolken en de kennis en ervaring van de imker zijn veel meer bepalend voor de gezondheid en de opbrengst van bijenvolken.

Sommige kasttypen lijken bijvriendelijker te zijn en sommige kasttypen lijken imkervriendelijker te zijn. Vroeger bepaalde het bijenvolk haar eigen keuze uit de beschikbare nestholten, tegenwoordig ligt het lot van het bijenvolk meestal in handen van de imker.

Wilt u zich meer verdiepen in de voorkeurkeuzen ten aanzien van de huisvesting van onze bijen, zet dan eens het Engelstalige boek van Thomas D. Seeley genaamd "HONEYBEE DEMOCRACY" op uw verlanglijstje. In dit boek wordt op zeer kundige wijze het besluitvormingsproces, dat door een bijenvolk doorlopen wordt bij de keuze voor de toekomstige woonruimte, beschreven.

Auteur: Ben Som de Cerff